

9/ Prohlídka kostela

Druhý den vyrazili Jindra, Vojta a Tereza hned po škole ke kostelu. Chtěli si prohlédnout jeho vnitřek a zjistit, kudy jim neznámý zloděj unikl.

Všude tam bylo plno dělníků v oranžových vestách, kteří lezli po lešení a cosi kutili. Když děti vešly dovnitř, zjistily, že o vnitřní stěny je opřeno několik vysokých žebříků. Restaurátoři se na nich věnovali barevným mozaikám v oknech a malbám na stěnách. Kostelní lavice byly odstraněny a v prázdném prostoru chrámu násobila ozvěna bouchání kladívek, řezání pil a výkřiky zedníků. Každý měl nějakou práci, zdálo se, že tří dětí, které právě vstoupily do hlavního vchodu, si nikdo nevšímá. Jak se však ukázalo, byl to omyl.

„Co tu chcete? Tady nemáte co pohledávat!“

Z levé strany se k nim blížil pan Rančák. Byl rudý v obli-

čeji, trochu se potil a mával rukama, jako by odháněl do-
těrný hmyz.

„Chtěli jsme se jenom podívat...“

„Ven! Ještě se vám tu něco stane. Nenechám se kvůli vám zavřít.“

„Snad nebude tak zle, dohlédnu na ně,“ ozvalo se dětem za zády.

Jak se ukázalo, jejich nečekaným zachráncem byl doktor humanitních věd, pan Hradecký. Zjevil se tu i se svými roz-
cuchanými vlasy, tlustými brýlemi a v nedopnutém pracov-
ním plášti. V ruce držel nakousnutou sušenku.

„Ty děcka tu nemají co dělat,“ zůstával pan Rančák ne-
oblomný.

„Ale no tak. Je přece hezké, že se zajímají o historii.

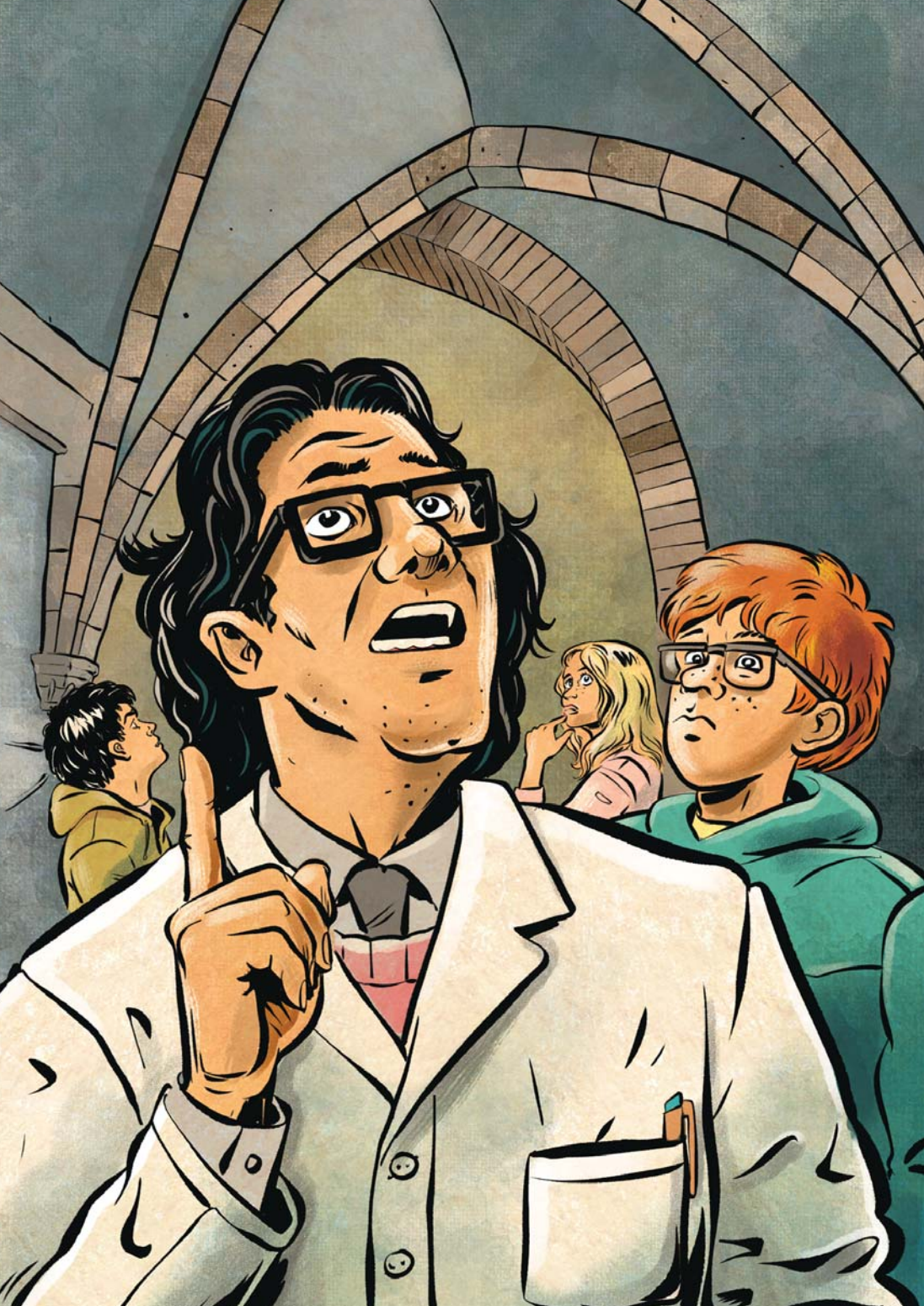
Rád je tu provedu a osobně na ně dohlédnu.

Bude to zcela na moji zodpovědnost.“

Stavbyvedoucí chvíli nerozhodně těkal
pohledem z pana Hradeckého na děti,
ale pak jej kdosi z venku zavolal k ně-
jakému problému, takže nakonec
jen mávl rukou a odešel pryč.

„Děkujeme vám,“ řekla
Tereza i za kluky.

„Nemáte zač. Jsem rád, že vás Svatá Klára zajímá. Byli jste tu už někdy?“

„Vlastně ne...“

„No, snad vám budu dobrým průvodcem. Středověké kostely jsou plné skrytých významů a někdy je docela dobré je znát. Vlastně jsem o tom napsal několik článků. Razím teorii, že půdorys kostela kopíruje lidské tělo. Nahoře je věž, která symbolizuje hlavu. Pojdte dál, vysvětlím vám to.“

Vědec dojedl sušenku a položil Tereze ruku na záda. Jemně na ni zatlačil, čímž ji přiměl k prvním krokům. Kluci je následovali.

„Když zakloníte hlavy, co nad sebou vidíte?“

„Balkón,“ odpověděl Vojta.

„Ano, i tak by se to dalo říct. Ale tomuto balkónu se říká kruchta. Je určená pro varhany, pro pěvecký sbor a pro hudebníky. Téměř vždy je umístěna proti hlavnímu oltáři, ovšem co je důležitější – je na půli cesty mezi zemí a střechou. Symbolizuje tak, že hudba povznáší. Pokud bychom se drželi podobnosti s lidským tělem, pak kruchta stojí zhruba v místech, kde se nacházejí plíce. Měchy varhan jsou tedy plicemi kostela. Pojdme dál.“

Opět jemně postrčil Terezu a všichni čtyři pak vykročili směrem ke středu chrámu. Hned po pár metrech museli obejít červenobílou pásku obepínající schody vedoucí do podzemí.

„Co to je?“ zeptal se Jindra.

„Vstup do kobky. Tam bohužel nemůžeme. Statika je narušená, podloží není stabilní. Nebylo by to bezpečné. Podívejte se raději vzhůru k té krásné klenbě. Procházíme

teď prostorem, kterému se říká loď. Jde o hlavní část kostela. Toho, že klenba nad námi tak trochu připomíná žebra, jste si jistě všimli sami. Nacházíme se tedy v jakémsi ohromném hrudním koši. Až tu skončíme s rekonstrukcí, budou zde v několika řadách stát dřevěné lavice. Ulička mezi nimi pak bude páteří tohoto kamenného těla.“

Vojta, Jindra i Tereza sice poslouchali výklad pana Hradeckého jen na půl ucha, ale i tak cítili, že stavba na ně působí zvláštní, magickou silou. Úplně přestali vnímat všechny rušivé zvuky kolem a jako omámení procházeli kostelní lodí. Pan Hradecký jim ukázal na zvlášť zdobený oblouk klenby v zadní části a pokračoval ve výkladu.

„Tomuto hlavnímu oblouku se říká též triumfální a odděluje chrámovou loď od presbytáře neboli kněžiště. Je tedy jakýmsi pasem oddělujícím trup od nohou. V kněžišti teď sice nevidíte nic, ale v budoucnu tam bude umístěn oltář a kněz odtamtud povede bohoslužby. Presbytář bývá orientován na východ a tento zde není výjimkou. Až tu budou lidé sedávat na ranní bohoslužbě, bude jim do očí svítit slunce procházející těmi krásně zdobenými okny.“

Konečně se dostávali k tomu podstatnému! Stěna za kněžištěm byla přesně tou stěnou, kterou včera tak záhadně prošel neznámý zloděj. Děti se k ní už chtěly rozeběhnout, ale pan Hradecký, zaujatý výkladem, je nasměroval ke dveřím v boční stěně presbytáře. Když jimi prošli, ocitli se v malé místnosti, kterou osvětlovalo pouze jedno úzké zamřížované okno. Vojta mrkl na Jindru, došel k mříži a zkusmo jí zalomcoval. Ani se nehnula.

„Nacházíme se v sakristii,“ pokračoval pan Hradecký, který si Vojtova počínání vůbec nevšiml. „Zde jsou uchovávána roucha a předměty používané při bohoslužbě. Jde o zázemí pro kněze a ministranty. Zvenku byste sakristii snadno identifikovali, neboť je jakýmsi přístavkem k hlavní lodi. Občas dokonce bývá samostatnou budovou stojící vedle kostela.“

Sakristie byla prázdná, pouze v jednom rohu bylo uskladněno několik desítek starých svícňů. Jejich železné hroty výhruzně trčely vzhůru jako kopí odpočívajícího vojska. Jindra se jednoho hrotu neopatrně dotkl prstem a ihned se mu z něj spustil temně rudý pramínek.

„Máte nějaké otázky?“ zeptal se doktor humanitních věd, zatímco si Jindra strčil prst do pusy a sál vlastní slanou krev.

„Páni! Víte toho o kostelech fakt hodně,“ ocenil Vojta.

Pan Hradecký jen pokrčil rameny a rozpačitě si čistil brýle cípem pracovního pláště (který nebyl právě nejčistší).

„Jak jsem říkal. Napsal jsem na téma symboliky středověkých sakrálních staveb několik článků. Většinou však nebyly odbornou veřejností přijaty příliš vlídně.“

Dětem se to snad jen zdálo, ale měly dojem, jako by se ve vědcových očích při těch slovech na okamžik mihl jakýsi stín, ale hned po dalším mrknutí už to byly zase ty známé oči zmateného podivína.

„Mě by zajímala ta zeď za kněžištěm,“ řekla Tereza a hned tím směrem vykročila.

I zde byl o zeď opřený žebřík. Tereza došla až k němu a položila dlaň na chladivé kameny. Pak se zeptala přímo: „Mohl by tady někde být tajný východ?“

Pan Hradecký zamrkal.

„Děvenko, obávám se, že tě zklamu. Skutečnost je málokdy tak dobrodružná jako příběhy v knížkách. Ačkoliv...“

„Ačkoliv co?“ zeptal se Jindra.

„Slyšeli jste o nálezu Žižkovy lebky? Vidím, že ne. To je zrovna jeden takový skutečný příběh, který si nezádá s dobrodružným románem. Podle Starých letopisů českých byl Jan Žižka sice pohřben v Hradci Králové, ale jeho kosterní pozůstatky byly později převezeny do Čáslavi a ukryty v tamním kostele Svatého Petra a Pavla. Mnoho lidí se je tam později snažilo najít. Především odpůrci husitů. Kdejakou kost, kterou našli, rituálně pálili na náměstí, ale nikdy nikdo neměl jistotu, že to jsou ostatky slavného vojevůdce. Až v roce 1910, tedy téměř pět set let po Žižkově smrti, byl při rekonstrukci kostela nalezen ve zdi malý výklenek a v něm několik kostí, včetně části lebky. Ihned se začaly vést spory, komu tyto kosti patří. V několika následujících letech byly podrobeny zkoumání nejmodernějšími vědeckými metodami a díky nim dnes víme, že nalezená lebka patřila muži, který byl na jedno oko slepý a který zemřel zhruba ve věku pětadesáti let. Jak jistě víte ze školy, jednookému vojevůdci Janu Žižkovi byly v době jeho smrti šedesát čtyři roky.

Od té doby každý, kdo se tak či onak podílí na rekonstrukci nějakého kostela, doufá, že podobnou ukrytou schránku nebo tajné dveře také objeví. Ale musím vás zklamat. Ve Svaté Kláře nic takového není.“

Na důkaz svých slov vylovil z kapsy pláště kladívko a poklepal jím na stěnu, u které stáli.

„Ozval by se dutý zvuk,“ dodal na vysvětlenou.

Pak udělal dva kroky stranou a poklepal podruhé, opět ukročil a zvedl ruku potřetí. Sotva se hlava kladívka dotkla zdi, ozvala se ohlušující rána a celý kostel se otřásl v základech.